

Szerkesztőség:

Rimaszombat Koháry-utca 21
szám Ide intézendő a lap szel-
lemi részét érdeklő minden
közlemény és levelezés

Értéktelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Égész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT**VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.****MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.****Felelős szerkesztő: Dr. DIENES GYULA.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Deák Ferencz-n
S sz. a. a könyvkereskedésben.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A gazdakörökről.

Gazdasági viszonyaink évről-évre nyomasz-
több képet mutatnak.

A birtokos középosztály hovatovább elvisel-
hetlen nagy terhekkel küzd; szinte feltartóztat-
lanul megy a tönk felé, kibeszélhetlen nagy kárára
a *tiszta magyar* nemzeti állam érdekeinek.

A kiscgazda pedig nem tud megtollasodni,
tengődik, kinlódik. A maga dolgát se érti
egészen. Nincs benne semmi üzleti szellem Szánt,
vet, tél-tul nagyjából. Aratni azonban már —
más arat.

Nagyjaink, bölcseink, politikusaink a tör-
vényhozásban, hírlapokban és társadalmi érint-
kezések közben kezdik már az égető baj orvos-
ságait kutatni és tovább ajánlgatni. Ideje is,
mert a tizenkettedik órában vagyunk.

A sokféle mentő eszme, tervezgetés közt
egyik legérdekesebb a *gazdakörök* eszméje; melyet
lapunk egyik barátja a következő sorokban ajánl
az érdekelt és érdeklődő közönség figyelmébe és
felkarolásába:

Milyen ma egy magyar kiscgazdának a képe,
egy átlagban nézve? A magyar kiscgazda ilyen-
formán gondolkozik: Én a más bajával nem tör-
ődöm, én senkivel nem egyesülök, bajlódjék
ki-ki ahogy tud és amit evett, arra igyek, ahogy
tud. És ugyan honnan van ez a közönyösség?
Onnan, hogy a kiscgazda a maga dolgaival, ba-
jaival magára volt hagyatva s azért hába hang-
zott el a hozzá intézett szó.

És mi fogja kiirtani ezt a szellemet, ezt a
közönyösséget belőle? Az, hogy ha országszerte
minden vidék behálózottatik *gazdakörökkel* s lesz
ezeknek egy hatalmas központja, a vezéreszmék
kiinduló pontja, irányítója a *Magyar Gazdaszö-
vetség* képében.

Mit látunk ma? Azt, hogy a magyar kis-
gazda a maga fogyasztási szükségleteinek beszer-
zésében teljesen magára van hagyatva s a leg-
szánszámú módokon élhetetlen. Ha szövet-
keznek szükségleti cikkei közös beszerzésére,
kibeszélhetetlen előnyökhöz jutna.

Nehéz addig boldogulni, míg a magyar kis-
gazdát át nem hatja a szövetkezeti szellem. Arra

kell tehát törekedni, hogy létesüljön a gazda-
köröknek életerős hálózata, mely a gazdákat
előadások tartásával, eszmecserével ennek az esz-
mének megnyerje.

Tapasztaljuk, hogy a mai időben a kiscgazda
a legszánszámú módokon élhetetlen van, mikor
terményeit értékesíteni akarja, mert rabságban
van, rabja a közvetítő kereskedelemnek. Hogy
miket kell elszenvednie, azt felesleges itt részle-
teznem. Hanem csak az a kérdés, hogyan fog
szabadulni ebből a rabságból, hogy aztán ter-
ményeit megfelelően értékesíthesse? Ugy, hogyha
lesznek *gazdakörök*, a melyek majd közös raktá-
rakat állítanak s lesz nekik alkalmas irányító-
juk a központban a Magyar Gazdaszövetség ké-
pében

Hogy áll ma a kiscgazda az ő hitele dolgá-
ban? Itt is kimondhatatlan szánszámú módokon rab.
Rabja azoknak, a kik jogtalanul hajmeresztő uszo-
rát vesznek tőle a pénzért. És ha penzüntézetből
kapják a kölcsönt, ott is annyit kell kilincselniök,
kunyorálniök s a míg betablázzák, annyit kell
kiizzadniök, hogy ha mindezt összeveszszük és
még hozzá a kitáblázást s egyéb mellékes költsé-
geket is, akkor kérdezzük csak meg, hogy há-
nyas kamatot nyög ki. Itt is, hogy fogunk ma-
gunkon segíteni? *Gazdakörök* létesítése által,
mert ezek fognak hitel dolgában is a kiscgazda-
kon segíteni.

milyen helyzetben van a kiscgazda, ha adóügy-

És végezetül, mélyen tisztelt *gazdaközönség*,
ben, katonaiügyben vagy más ügyes-bajos dolgá-
ban tanácsra van szüksége? Itt is igazán szánszámú
közihivatalnokai, a közigazgatási hivatalnokok ré-
széről — tisztelet a kivételeknek — a legtöbb
helyen szerzetlen bánásmódban részesül. Hogyan
fog a kiscgazda ebből a helyzetből kiszabadulni.
Ugy, hogy ha alakulnak vidéki *gazdakörök* s ezek-
nek lesz egy helyes központi irányítójuk, a Ma-
gyar Gazdaszövetség

Lesz akkor olyan tanácsadója, a ki meg
fogja őt türelemmel hallgatni s azért, hogy csak
egyszerű szavakkal tud beszélni, nem fogja őt
félvállról nézni. Mindezt megnyerhetjük a *gazda-
köröktől* ingyen, mert együtt viselik a költsége-

ket s itt is megvalósul az erőegyesítés esodálato-
s volta és nagy ereje.

Ajánljuk tehát vármegyénkben is a *gazda-
körök* minél sürgősebb megalakítását lehetőleg
minden községben.

A szervezéssel járó apróbb részletkérdések-
ben mindenkor szíves felvilágosítással szolgál a
vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatala
Putnokon vagy a *kurinci* m. kir. földmives is-
kola igazgatósága

Gömör-Kishont t. e. vármegye törvényhatósági
bizottsága által Rimaszombatban, 1902. évi ok-
tóber hó 27-ik és 28-ik napjain tartandó rendes
negyedévi közgyűlésének

póttárgysorozata:

53. 17162. Berczy Kálmán h. vármegyei árvászéki
jegyző kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

54. 17475. ügyészi vélemény Nyustya község in-
gatlanainak telekkönyvi rendezése tárgyában

55. 17476. ügyészi vélemény Rimaszecs község
előjárósága s a koresma közbirtokossága között létrejött
adás-vételi szerződés jóváhagyása érdemében.

56. 17477. ügyészi vélemény Rimaszombat r. t.
város képviselő testülete által, az állami elemi fiúiskolá-
nál elrendelt 2 új tanterem felépítése tárgyában hozott
határozat jóváhagyása tárgyában.

57. 17478. ügyészi vélemény Síd község ingatla-
nainak bérbeadására vonatkozó szerződés jóváhagyása
ügyében.

58. 17283. Dobsina város polgármesterének jelen-
tése az ujonnan alkotott szervezeti szabályrendelet jóvá-
hagyása iránt.

59. 16327. 16570. 16900. A nagyrőcei járás ké-
ményseprői kerületének ketté osztása.

60. 17030. Pál Gyula járási írnok kérvénye áthe-
lyeztetése alkalmából felmerült költözködési költségeinek
megtérítése tárgyában.

61. 17689. Vármegyei közigazgatási bizottság 1924.
számu átirata a vármegyei árvászéknél ideiglenesen al-
kalmazásban lévő joggyakornok részére folyó év végéig
havi 100 korona utalványozása iránt.

62. 16146. ügyészi vélemény Kovácsvágás birtokos-
ság szervezési szabályainak jóváhagyása tárgyában.

63. 17753. Özv. Horánszky Nándorné köszönő le-
vele néhai férje Horánszky Nándor volt kereskedelemügyi
miniszter elhunytá alkalmából, a vármegye közönsége ál-
tal intézett részvétliránt.

64. 17871. A vármegyei számonkérő szék ülésének
jegyzőkönyve

jobb bánásmódot! Keblök kifeszült, cifra betűik nap-
fényre kerülvén, megszólaltak a régi büszke hangon!

Persze, kissé szokatlan, kissé recsegő e hang a mai
fülnök. Hiszen több száz év pora ülepedett meg rajtok.
De a tudós érti őket. Megérti és szívesen közli másokkal
is e sárga írárok érdekes beszédjét.

Ime egy „levél“ a sok közül! Közéadjuk, mert
helyi vonatkozású: a rimaszombati mészárosoknak szól.
Engedélyt ad nekik a hentes mesterségre is. Engedélyt
erre és jogokat, nagy jogokat az idegenből a heti vá-
sárokra betóduló hentesek ellen!

Elvehetik, elkobozhatják tőlük a húst; e mellett
még negyven forintra meg is büntethetik őket Nógrád-
vármegye hatalmas főispánjának és Rimaszombat akkori
urának kegyelméből!

De hadd beszéljen maga az érdekes levél:

„Mi Ghymessy Groff Forgach Adam, Nógrád Var-
megyének fő-Ispanya, Csaszar Urunk elő feőlisghe Ko-
mornikya, és Szecseni Praesidiumyanak feő- Kapitania
etc. Adgyuk tudtara ez lewelönknek rendiben, mindenek-
nek az kiknek illik; Hogy mi az Rymaszombathi Mé-
szárosoknak, kéréssekre, és törekedésekre, engedjük
megh, hogy hentesek helyet eők waghassanak Szombat
napon az husst, szintén úgy, az mint az hentesek, és
az henteseknek ne legyen szabad ez uthan be jüni az
Varosban, az fejében, hogy ott husst wagyának. Se az
wárasba, se wáras feöldin által ne wihesse. (Ez a mondat
a levél szélén betoldás — még pedig későbbi időből való,
mert a kézírás is más!) Seőt ha walaki az hentesek
közül, ez levelunk ellen ez uthan igyekeznek be-hozni,
és ott wagni az husst (Innen megint ugyanoly betoldás)
awagy az wáras füldön által winni, (Eddig, A fentelbi
kéztől való e betoldás is!) Adgyuk anni (annyi) hatal-
mott, az ott waló mészárosoknak ez lew-lunk ereivel
(erejével), hogy az husst el wehessék, és magha mi
ellenünk Negywen hussáti (igy!) forinton maradyion
el; Ez ellen Penigh (pedig) senki ne alhasson (állhas-

TÁRCZA.**Emlékszel-é? . .**

Emlékszel-é a csillagfényes,
Holdsugáros éjszakára?
Midőn szerelmet esküvél te,
S én biztam szép ajkaid szavába . .
Emlékszel-é? óh, hogy ez elmult,
S a hő szív ime nem feled . . .
Isten veled, letűnt világom,
Első szerelmem, ég veled!

Tudnék e én még ugy szeretni,
Miként szerettem egykoron,
Sebet, s fájdalomt elfeledni,
S merengve csüggni ajkadon?
Ah! — elmult rég az ifjúságnak —
Mosolygó, nyiló bimbaja,
Hisz ablakomban törve állnak
Elszáradt liljom s rózsafa

Megesapta már szívem is — érzem —
Téli, hideg szél fagylehe,
S mit bucsusókok otthagytott —
Eltűnt édes lehellete . . .
A multnak kedves emlékei
Jönnek már csak lelkem elé . . .
De én siváran s elhagyottan
Bizton megyek sirom felé!

„Emlékszel é a holdsugáros,
A csillagfényes éjszakára,
Midőn szerelmet valltam Néked,
S te biztál hő ajkim szavába? . .
Emlékszel-é? óh — válnunk kellett —
S a hő szívem csak nem feled . . .“

Sirom fölött egy barna lányka
Majd egykor így sir, kesereg . . . E. Bónis Pál.

A levéltárban.

Húsz év előtt még semmi! Ma már egész „levél-
tár“ van együtt.

Egy halomban, egy rakáson királyok, grófok, fő-
és alispánok, költők, — szóval a letűnt nagy idők nagy
embereinek kézírásai: parancsai, szabaddalmi engedélyei.

Ott rágta a moly a régi, sötét kamrában őket, ott
lépdesték, örölték az egerek vig czinczolás közben.

Pedig zúgtak, pedig bosszusan morogtak ez állapot
ellen!

Ők: a régi világ nagyjainak hatalmas rendeletei
fényes kastélyokból, csillogó lovagvárból indultak útra,
vivén örömet, vivén rettegést S ime, mi sorsra jutottak!

Egyik-másik dühösen meg-megrázta súlyos buzo-
gányát, megzörgette pujsát; megremegett a hét, a tí
zenegy ágú korona a czimerükön; megbódult az orosz-
lán, morgott a medve, üvöltött a farkas, a mint egy-egy
örölő fog a testébe harapott. Ijedten, eszeveszetten futott
szét a gyáva egér-had.

És e zúgolódás, e tusakodás éveken át tartott. Sok-
kat beszélhetne az a sötét odu ott a régi megyeházán!
Végre felhatott szavuk a fényes tanácstermekbe is.
A vármegye bölcs alispánja uj, kényelmes otthont
bérlet a muzeumnak.

Uj otthont, nagyobb kényelmet nyertek ott a régi,
fakó kéziratok is.

Aztán jöttek a tudós kezek és feltű gonddal, ápoló
szeretettel letörölték a port a hajdan fényes, ragyogó
nemesi nevekről, kiegyengették a horpadásokat, a gyü-
rődéseket a czimereken. Rendezni kezdték a muzeumi
levéltárat.

S ime, a sárgult pergament lapok megéreztek e

65. 17757. Rimaszombat város közönsége és „Rimaszombati Conserv-gyár” között a város közvilágításának villanyvilágítással történő ellátása tárgyában kötött szerződés.

66. 17907. Paál Lajos várm. kiadó-helyettes kérvénye a kiadói teendők teljesítéséért tiszteletdíj megszámlálását iránt.

67. 17971. Özv. Jakovecz Alajosné kérvénye a vármegye által tőle megvásárolt ingatlan birtok vételárának késedelmes kifizetéséből származó kárösszeg megtérítése iránt.

68. 17977. ügyészi vélemény Pelsűz nagyközség előjárósága és Simon Török Zsuzsánna s társai között kötött adás-vételi és esere szerződések jóváhagyása iránt.

Ki a hibás?

A statisztika, a milyen száraz, ép oly tanulságos tudomány. Az összehasonlítás, összemérkezés számokkal kifejezett eredményéből látjuk legvilágosabban nagyságunk vagy kicsiségünk mekkoraságát, előrehaladottságunk vagy elmaradottságunk milyenségét.

Közoktatásügyi állapotunk mai képét a Halász Ferencz miniszteri tanácsos által összeállított statisztikai adatok tükrözik vissza. E statisztikai adatok szerint ma nemzeti létünk második ezredévének küszöbén, hazánk ezredéves fennállása fölött való hazafias felbuzdulásunk korszakában felekezeti iskoláink nagy része sem általános nevelés-tanítás, sem a magyar nyelv tanítása szempontjából nem felel meg feladatának, sőt a legtöbben a magyar nyelv egyáltalában nem is tanítatik.

Megdöbbenő szomorú statisztika. Szomorú, ha ezen számadatok megbízhatók, de szomorubb ha nem megbízhatók.

Pedig ez adatok az egyes iskolafenntartók s azok felettes hatóságainak jelentése alapján készült, a mely jelentések természetesen sokszor ideális ünnepi színezetben mutatják be a köznapi valót.

Erre nézve a sok közül álljon itt tanuságul egy példa:

Gömörmegyének azon részén, hol az arany kalászszaal rengő rónaságot már fenyvesekkel vadregényes táj váltja föl, a magyarság határvonalán Rozsnyótól éjszakra a Sajó kies völgyében fekszik *Kis és Naggyeszterés* iker község, lakosai tót nyelvűek, nagyjára ágostai evangélikusok.

Az ág. ev. egyház által fenntartott iskolája az egyház helyi és felettes hatósága szerint minden tekintetben kifogástalan s így bizonyára a Halász Ferencz statisztikájában is a kifogástalanok közt foglal helyet. Nézzünk meg egy ilyen kifogástalan sőt földicsért iskolát a maga igazi köznapi köntösében.

A nagyveszterési iskolának van egy terme s egy kántor-tanító vezetése alatt 170—180 s a folyó iskolai évben is 180 tankötelese.

Közoktatási ügyeinkkel mindig keveset törődött s törődő törvényhozásunk Istennek hála már 34 évvel ezelőtt mégis megszabta, nemcsak az egy tanteremben tanítható tanulók számát, hanem az egyes tanulók üllőhelyének térfogatát is, sőt még a fejenként elhasználandó levegő mennyiségét is kiporeziózta.

Az 1868. XXXVIII. t.-cz.-ben megengedett legföllebb 80 tanulónak kétszeresét meghaladó gyermek-állományt e tanteremben körülbelül 30 m² területen kellene elhelyezni.

E területnek 1/3-át szabad tér tanítói asztal, álló tábla helyének stb. leszámítva, a felmaradt 20 m² területből jutna minden leendő állampolgárnak fejenként 0.11 m² területű üllőhely s 0.5 m³ térfogatú levegő.

Hát aztán nagysándori lélek nélkül is nem kell-e itt minden ifju honpolgárnak éreznie, hogy szűk neki Macedónia s ha az élet — a tudósok szerint — nem egyéb mint folytonos égés, mit a levegő oxigénje éltet és táplál, ily kis adagban kimért levegő oxigénje az élet-égést felette lassúvá téve, nem Matuzsálem életű lesz e itt minden halandó? (Dificile est, satiram non scribere.)

A matematika által fejenként kimért 11 négyzet centiméter területen azonban, a mint azt a gyakorlat beigazolta, semmiképen meg nem fér egy veszterési tankötelese, nem is számítva azt, hogy a levegőnek ily szűk-markulag kimért s átázott halina s boeskor párával s foghagyma, pálinka keverékű lelezkelttel telített adagjai

son); sőt hadgyuk és Parancsoljuk, az ott való Warassy Byraknak, hogy ez féle dologban az ott való Mészárosokat ne Impediállyak (akadályozzák), sőt inkább seghéttségel legyenek.

Melynek nagyob bizonyághára, adgyuk ez Petsétes és kezunk írássával megerőssítetett Lewelünköt. . .

Actum in Arce nostra Gaách. die 9. July. Anno 1635.

Gr. Forgách Adam m. p.

(L. S.)

Ennyi a levél. Sok mindent tanulhatunk belőle! Írása, stílusa, nyelve: a nyelvésznek igen érdekes. Az íródeák szebben, jobban irt, mint a gróf maga.

Igen érdekesek a betoldások is. Határozottan későbbi időben, más kéz írta! Talán magok a mészárosmester urak, a kiknek az is kellemetlen volt, hogy az idegen hentések a város határán akartak átvonulni!?

Bizony, bizony nagy volt az ő hatalmuk! A mint-hogy nagy ma is.

E levélből értesülünk arról is, hogy mióta viselik derék polgártársaink a „mészáros és hentes-mester” büszke nevet! Stb. . .

. . . Ennyi mesél az az egy is. Olvasása közben mintha egy érdekes fényugár villant volna a város múltjának sötétjén át!

Hát még a többi! Kévében ontják a világosságot a sötétlő multba.

Nem zúg, nem morog már egy sem Hiszen megkapta méltó helyét mindenik rangja, kora szerint ott az új *múzeumi levéltárban*.

Hangjuk is esengőbb lesz — csak foglalkozunk velük! Nyájasan fogadnak, szívesen mesélnek — csak keressük fel őket!

Vigyük oda, gyűjtsük össze testvérciket, kortársaikat: mielsoda fény, mily kedves suttogás lesz akkor abban a levéltárban!

Hát majdan az új kultur-palotában!? —ő.

szintén gyengén táplálják a tudomány szomjas kebelét; kénytelen az egy tanító két ember munkáját végezve, a tanulók egyik felét délelőtt, a másik felét délután járatni iskolába s tanítani.

A kántori teendők ellátása, a magyar nyelvnek a törvény által követelt, kellő módon való tanítása még sulyosabbá, még lehetetlenebbé teszik az így már 3 ember számára torlódt munkát s kétségessé annak eredményét.

Ha „senki nem szolgálhat két urnak”, vajjon egy ember végezheti-e 3 ember munkáját eredménynyel? Nem!

A tények körlelhetlen logikája szerint itt is egy tanító — elismerésre méltó ügybuzgalma, páratlan szorgalma s igazán bámulatra méltó türelme dacára — nem képes egymaga 3 ember munkáját végezve, ugy az általános közismeret, mint a magyar nyelv törvény követelte elsajátítása szempontjából a kellő eredményt elérni.

Pedig itt a magyarság határvonalán az utóbbi feladat ép oly fontos, mint az előbbi. . . Itt a magyarosítás, érzés és nyelvben nemesak hazafiai szép feladat, hanem az élet viszonyai által a magyar nyelv tudása közszükséggé válván, annak tanítása a nép érdekében is elengedhetlen köteleesség.

S hogy e tanítónak óriási s végeredményében mégis kétséges sisifusi munkáját oly patópáli nyugalommal nézi az iskolát fenntartó egyház s különösen az iskolaszéknek elnöke, az valóban megfoghatatlan. Nem illik a kulisszák mögé leskelődni s így most még ne keressük e páratlan közöny, nemtörődömség igazi okát, de hol marad a többi illetékes közeg, hatóság, hol van a főesperes, tanfelügyelő, főszolgabíró, közigazgatási bizottság? Hol késnek mind az éji homályban? A tizenkettő órában vagyunk, legyen világosság! Ki itt a jövőre vonatkozólag a szavatoló? A multa s jelenre vonatkozólag ki itt a hibás? * * *

A fenti panaszos levélre megjegyezzük, hogy biztos tudomásunk szerint a politikai hatóságok minden elképzelhető törvényadta módon zaklatják már évek óta a veszterési egyházat iskolája rendbehozatalára, ámde eredménytelenül; sem az egyház, sem a község, sem az egyházi főhatóság nem tesz semmit. Most, mint halljuk, az illetékes közigazgatási hatóság a felekezeti iskolát túlszűfolttság miatt be fogja záratni és a lakosságot törvényszerű községi jellegű iskola szervezésére fogja rászorítani.

Közgazdaság.

Védekezés a zsiszik ellen.

(Vége)

5. Hogy a tiszta (pl. új) gabona meg ne zsiszikesedjék, okvetlenül szükséges, hogy az gyakran (hetenkint legalább egyszer) kevertessék (lapátoltassék), mert a gyakran megbolygatott gabonában a zsiszikek nem maradnak meg.

6. A zsiszikes gabonát a gabonazsisziktől akként kell megtisztítani hogy azt előbb olyan szemű rostán megrostáljuk, melynek szövetén a gabonazsiszik kihull ugyan, de a magsem nem. Rostálás közben vigyázni kell, hogy a zsiszik a megrostált gabonába ismét vissza ne húzódhassék. Minthogy pedig a megrostált gabonában a rostálás ellenére egy-két zsiszik még bent maradhat, azért szükséges, hogy a kirostált és garmadába hányt gabona felülete, de leginkább a fallal érintkező része, rongyokkal, zsákokkal, — ha rendelkezésre állanak — jubbőrös bundákkal, len- vagy kender-köcczel betakarassék, melyekbe a garmadából menekő zsiszik behúzódik. Az ilyen helyen meghúzódott zsiszikek azután 7—8 óra, de legkésőbbben egy nap mulva zsákosztól rongyostól együtt a magtárból ki kell vinni és olyan helyen kirázni, a hol az összesperhető és tűzőn vagy forró vízben megsemmisíthető. Ez az utóbbi eljárás (lapátolás és zsákkal való betakarás) megismétlendő ötször-hatszor, míg a gabona teljesen meg nem tisztul. Azután mint a tiszta gabona, betenkint csak egyszer lapátolandó.

7. Hogy pedig a gabonazsiszik magtári csapással ne váljék, legfőbb szabály az, hogy a magtár gyakran szellőztessék és mindig a legnagyobb tisztaságban tartassék.

8. Ismeretlen helyről, vagy gazdaságból érkező gabonát, vagy gabona-szállításhoz való zsákokat a magtárba csak akkor szabad bevinni, ha benne gabonazsiszik nincs és ha azt magtáron kívül előbb gondosan kirázták.

9. A magtárt vagy a zsiszikes gabonát mérgekkel fertőtleníteni nem szabad.

10. A gabona nemesak a gazdasági magtárban zsiszikesedhetik meg, hanem a gabonakereskedők magtáraiban is. Ez oknál fogva a gabonakereskedőnek szintén ügyelnie kell, hogy a magtárja, gabonapinczéje vagy ha hajón tartja a gabonát, akkor hajója mindig tiszta legyen a zsisziktől és elengedhetlenül szükséges, hogy ezeket a helyiségeket ugy takarítsa ki, mint a gazda a magtárját.

11. Zsiszikes gabonát ne vásároljon, mert ezzel csak baját növelné.

12. Mint a gazdának, mint a gabonakereskedőnek azért is szükséges, hogy a gabonáját a zsisziktől mindig tisztán tartsa, mert a vasúti és dunai szállító vállalatok a zsiszikes gabonát felsőbb rendelet folytán szállításra nem vállalhatják és követelmők kell, hogy a feladó a zsiszikes gabonaküldeményét saját költségén előbb a zsisziktől gondosan kitisztítsa (egyszer vagy ha szükséges többször kirostáltassa.)

13. A magánvállalatok gabonaszállító hajóira szintén az áll, a mi a rendes magtárakra: ezeket is mindig tisztán kell tartani és valahányszor kiürülnek, mindannyiszor a legalaposabban kitaraktandók. Ilyen hajóban gabonahulladékot, rostaaljat tartani sohasem tanácsos.

14. A gabonazsiszikkal (Calandra granaria) nem szabad összetéveszteni a lencse- vagy borsó-zsisziket (Bruchus lentis, Br. pisorum vagy Mylabris lentis, M. pisorum s más fajokat.) Ez utóbbiak csak a hüvelyes vetemények magvaiban élnek, melyeket már a mezőn fejlődésük elején fertőznek meg; gabonafélékben nem élnek. Ellenben a gabonazsiszik csak a galonafélékben él, ezeket csak a magtárakban lepi el, de hüvelyesek magvaiban nem él soha sem.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem újították avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetés megújítását, mint a hátralékos előfizetést ki egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Városi közgyűlés Rimaszombat város képviselő-testülete t. hó 17-én délután dr. Kovács László polgármester elnökle alatt gyéren látogatott közgyűlést tartott. A tisztviselőkn kívül jelen voltak: Abonyi Pál, Baksay István, Barányi Gusztáv, Barna Imre, dr. Cziner Miksa, Dapsy József, Grosinger Miksa, Horváth János, dr. Kármán Aladár, Reinitz Zsigmond, Samarjay János, id. Süteő István. A közgyűlés tárgyat az iskolák számadása és azok költségelőirányzata, továbbá a városi szegények intézetének és a tüzoltó-egyletnek 1902—1903. évi költségelőirányzata képezte. A tüzoltó-egyleténél felszólalt Insttitorisz Endre ügyész, a mostani rendszer javítását kívánva. A polgármester felszólalása után a közgyűlés kiküldte a polgármester elnökle alatt Török József, Badinyi Gyula, Molnár József bizottsági tagokat azzal, hogy az önkéntes tüzoltó-egylet parancsnokával együtt tanácskozva, tervezetet adjanak be a képviselő-testülethez a tüzoltóság ügyének helyesebb alapokra való fektetése érdekében. — Helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a város az eladott regále kötvények árán 4%-os magyar koronajáradék-papirt vásároljon. Az utolsó tárgy volt a vásárbérlés után fizetendő pótdadó visszatérítése. A közigazgatási bíróság ugyanis a vásárbérlő kérvényére kimondotta, hogy ő nem köteles községi pótdadót fizetni, sőt a 3 év óta befizetett pótdadót tartozik a város visszatéríteni. Ez — miután a bérlő szerződésileg kötelezve van a pótdadó fizetésére s 9 éven át szó nélkül fizette is, sérelmes a városra nézve s a tanács azt javasolta, hogy a szerződés megszegése miatt bírói uton mondassék fel Schweitzernének a vásárbérlő bérlése s az 1089 kor. 14 fill. községi pótdadó visszafizetését magánjogi sommás uton keresse a város. A tárgy élénk vitát provokált. Insttitorisz Endre a bérlő jóhiszeműségét kétségbe vonja, mert hiszen ugyanazon feltételek mellett bérelte ki a vásárbérlőt, mint azelőtt volt s ha a pótdadó nem a bérlőt terhelné, magasabbnak kellett volna lenni az ajánlati összegnek. Abonyi Pál ellentmondást lát a közigazg. bíróság ítéletében, mert az érthetetlen, hogy III. oszt. kereseti adót fizessen valaki, de községi pótdadót nem. Helyesli a tanács javaslatát. Dr. Cziner nem helyesli a szerződés felbontását célzó intézkedést, Samarjay jövedelem csonkítást lát s így hozzájárul a tanács javaslatához. Baksay István, Dr. Kármán és Insttitorisz újabb felszólalása után a közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

Kitüntetés. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a király Klekner Alajos dr. kassai jogakadémiai igazgatónak — a ki vármegyénk szülötte — és törvényes utódainak a jogi oktatás terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet „derrői” előnévvel díjmentesen adományozta.

Kinevezés. Dr. Szentesi Tóth Kálmán közigazgatási gyakornokot, a rimaszombati egy prot. főgymnasium okleveles tornatanárát, lapunknak munkatársát *Háros László* főispán tiszteletbeli szolgabíróvá nevezte ki és szolgálatáért a központba rendelte. Gratulálunk a szép kitüntetéshez.

Pályázatok. Rimaszombat városánál megüresedett árvaszéki előadói és aljegyzői állásokra kiírt pályázat határideje lejárván, alkalmunk van közölni a pályázók neveit. Az árvaszéki előadói állásra egyedüli pályázó az e téren kiváló készségű *Perecz Samu*, volt kir. közjegyző helyettes; az aljegyzői állásra pedig hárman pályáztak: *Mótyva József* harcazi jegyző, *Perecz József* végzett jogász és *Tétsy István* vármegyei közigazgatási gyakornok. A választó gyűlés határideje még nincs kitűzve.

Berendelés. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium *Matócsy Pál* rimaszombati áll. el. iskolai tanítót azon időtartamra, míg a gömör-kishontvármegyei kir. tanfelügyelői hivatalnál üresedésben levő segéd-tanfelügyelői állás be nem töltetik, szolgálatára berendelte.

Eljegyzés. *Miskvics Ferencz* temesvári áll. főgimnáziumi tanár t. hó 4-én eljegyezte *Lőkósházán* özv. *Sárkány Aurélné* bájos és művelt leányát *Margitot*. Tartós boldogságot kívánunk!

Dankó-zeneestélyek Rimaszombatban. Van-e magyar szív, melynek *Dankó Pista* igaz magyar nótái gyönyörűségét nem szereztek volna? Van-e ember városunkban, ki ne ismerne a „Gyöngye violának . . .”, „Eltört a hegedűm . . .”, „Vásárhelyi sétatéren . . .”, „Nem fuj a szél . . .”, „Most van a nap lemenőben . . .” stb. remeknél remekebb magyar nótákat? Bizony alig van. De annál kevesebben tudják, hogy e nóták költője *Dankó Pista*, ez az istenadta zengő poéta, ki minden magyar szívbe belemuzsikálta magát. Most az a hír jön Budapestről, hogy *Dankó Pista* beteg, olyan beteg, hogy élete is kockán forog. A fővárosi írók és művészek néhányja, névszerint: *Pósa Lajos*, *Fesztly Árpád*, *Rákosi Viktor*, *Bárony István* és még vagy huszonötön, elhatározták, hogy *Dankó Pistát* megmentik a magyar dalköltészetnek és lehetővé teszik, hogy az anyagiakban szűkölködő poéta egészségének helyreállítása végett a délvidékre utazzék. Tervüket ugy valósítják meg, hogy a cigányzenekarokkal zeneestélyeket rendeznek, melyen *Dankó Pista* nótáit muzsikáltatják és a tényezőzés útján befolyt összeget a szegény beteg költőnek adják át, hogy délre utazhassék. Mint halljuk, a kezdeményezők felszólítása folytán városunkban is fognak két ily *Dankó-zeneestélyt* rendezni — műkedvelők közreműködésével — a jeles poéta tisztelői és pedig november első hetében. A zeneestélyek a *Tompá-kávéházban* vagy a „*Három Rózsa*” éttermében fognak lefolyni és a rendezőség külön falragaszok útján fogja a város közönségét felkérni, hogy a zeneestélyen minél nagyobb számban jelenjenek meg. Azt hisszük, hogy az eszme városunkban, különösen a *hölgyközönség* körében, meleg pártolásban fog részestülni, nemesak a czél nemessége miatt, hanem azért is, mert alkalmat ad egy két kellemesen eltölthető estére ebben a holt saisonban.

Nyugalomba vonulás. Ő Felsőge elrendelte Pokorny Hermann lovassági tábornoknak, a 6. hadtest parancsnokának és kassai vezénylő tábornoknak, saját — egészségügyi tekintetekre alapított — kérelmére a nyugállományba átvételét, megparancsolta, hogy neki ez alkalomból mindenkor kitűnő szolgálataért, a legfelső elismerés kifejezése ismételtén is tudomására adassék. — Helyére a 6. hadtest parancsnokává és kassai vezénylő-tábornokká ő Felsőge báró Mertens Károly es. és kir. altábornagyt, az 5. sz. gyaloghadosztály parancsnokát nevezte ki.

Halálozás. Uthy Antal helybeli róm. kath. kántort sulyos csapás érte, a mennyiben nevének f. hó 22-én bekövetkezett halála mély gyászba döntötte őt és családját. A régóta betegeskedő gondos anyja és hűsüges hitves még csak 47 éves volt s boldog házasságot 28 ik évet élte most. Halála őszinte részvételt kelt. Temetése ma délután 1/4 órákor lesz. Nyugodjék békében!

Kinevezés. Az ujtantalvölgyi m. kir. áll. elemi iskola gondnokánál Stubendek József lemondásával megüresedett elnöki állásra Hámos László vármegyénk főispánja Holstein Ármán gyárigazgatót nevezte ki.

Tolmácsjelölés. A rimaszombati kir. törvény szék teljes tanácsa Kubinyi Aladár kir. törvényszéki elnök elnöklété alatt a törvényszéknél üresedésbe jutott tolmácsi állásra f. hó 21-én dr. Stern Jakab rimaszombati ügyvédet jelölte és felhívta, hogy a tolmácsi vizsgálat letévése végett a törvényszéknél jelentkezék.

Képviselőházi bizottságok. A képviselőház kérvényi bizottsága elnökévé Szentiványi Árpádot, a kövi kerület képviselőjét választotta meg.

Papválasztás. Pongyelokon, a sárosmegyei Margonyára költözött Vallentinyi Aladár evang. lelkész helyére vasárnap, e hó 19-ikén Glauf Pál főesperes és Cseh István esperességi felügyelő helyettes elnöklété alatt tartott lelkész választó közgyűlésben, közfelkiáltással Zatykó János felső-esztergályi lelkész választott meg. Nevezett a helybeli főgymnasiumnak volt növendéke s eddigi működése kétségtelen biztosítékot nyújt az iránt, hogy a kishonti egyházmegye buzgó és hazafias lelkészt nyert benne. Szívesen üdvözljük!

Választás. A kokovai aljegyzői állásra — mint halljuk — egyhangulag Gara Arnoldot, Ádám Henrik helybeli lakos vejét választották meg.

Nyugdíjazás. A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény-társaság rimócezi erdőgondnoka: Bérczy Elek, 33 évi szolgálat után a folyó október hó 1-én nyugalomba vonult, s lakását városunkba tette át. Ez alkalomból volt tisztársai Bobok Tivadar erdőmester vezetés alatt folyó hó 16-án testületileg felkeresték új lakhelyén öreg kartársukat, hogy tőle, mint hivatalnoktól elbucsuzzanak, s barátságuk és tiszteletük jeléül művészi kivitelű vadászjelvényekkel díszített keretbe foglalt arcképeikkel lepték meg a hosszú szolgálat után megérdemelt nyugalomba vonult tisztárukat.

A szinpartoló egyesület ügyében — mint említettük — a kaszinóban Samarjay János elnöklété alatt ülést tartottak a bizottság tagjai. — Dr. Veres Samu a tervezett kidolgozásával megbízott előadó betérjesztette nagy gondal megkészített elaboratumát, melyet részletesen ismertetni fogunk. Most a bizottság az előadón kívül, dr. Kovács László, Törköly József, Lukács Géza, dr. Széless Ödön és dr. Kármán Aladár bizottsági tagokat küldte ki a részletek megbeszélése és alapszabályszerű formába öntése céljából.

Bizottsági utbejárás. Ruprecht Kálmán kereskedelemügyi miniszteriumi műszaki tanácsos és dr. Lamos Kálmán kincstári joggyi tanácsos folyó hó 16-ától 24-ig bezárólag az államépítészeti hivatal főnökével Jurasko Jakab főmérnökkel és Bornemisza László alispánnal az állami ut törzkönyvelési művelését vizsgálja felül. A felülvizsgálat október 16-17-ik napjain Rimaszombatan, 18-19-ik napjain Tornallyán, 20-21. napjain Pelsőczön és 22-24. napjain Rozsnyón történik. Ezen bizottság fogja folyó hó 28-án megtartani a hnyileczi hadászati utképzésének műszaki bejárását is. Scholcz Gusztáv kerületi felügyelővel a hnyileczi utat a jövő évben kezdik építeni.

Iskola-avatás Darnyan. Darnya község iskoláját, melynek felállításához gróf Andrássy Dénes, vármegyénk jótékony főura 4000 koronát adományozott, október hó 26-án, vasárnap fogják ünnepélyesen felavatni.

Megbízás. A rimaszombati áll. el. leányiskolánál szükségessé vált tanítói helyettesítéssel Szűcs Györgyné okleveles tanítónő bizott meg.

Az országos gazdasági munkás- és osebédsegélyező pénztár kiküldötte, Dr. Baán Zsigmond igazgatósági titkár azon alkalomból, hogy a Tuba János özvegyének megszavazott 400 koronát a Jánosiban tartott népgyűlésen ünnepélyesen átnyújtotta, Rimaszombatan is átrándult s itt f. hó 20-án a „Polgári Olvasókör” helyiségében az ez alkalomra összehívott és szép számmal megjelent iparosoknak az emberbaráti intézmény ismertetésével népies előadást tartott, melynek célja az volt, hogy a helybeli iparosokat is, kik mellékesen szintén foglalkoznak gazdasággal, — az intézetbe belépésre rábírja s hogy ezzel iparosainkat betegség vagy baleset esetére segítséghez, munkaképtelenség esetére pedig nyugdíjhoz juttassa. A jelen voltak nagy figyelemmel hallgatták az előadást s megértvén annak nemes és önzetlen törekvését, igen sokan kijelentették, hogy belépnek a pénztár kötelékébe.

A megyei muzeum lelkes igazgatója alig hogy közölte lapunk mult számában kérelmét, felszólítását mindazokhoz, a kiknél Tompa-relikviák, ereklyék vannak: e felszólítást ime már is többen megértették és a közérdekű és ált. becsű kérést készséggel teljesítették. Az elsők eleje S. Szabó József, debreczeni főgymn. tanár volt. Tompának e tudós tisztelője, kiváló életirója e napokban egy szép hangu levél kíséretében megküldte a nagyköltő papnak nagy esomó kincseket érő kéziratait, melyek templomi és alkalmi beszédeit foglalják magukba, számszerint 59 darabot, mintegy 60 iv terjedelemben. E becses kéziratgyűjtemény kiváló és értékes disze lesz a létesítendő Tompa szobának s egyszersmind örök hirdetője a beküldő nemes áldozatkészségének! — Itt említjük meg, hogy Farkas Gyula, putnoki jóhirű ügyvéd is beküldte Tompának már említettük vonalzóját, melyet mindkét oldalán gräfenbergi képek díszítenek. — Ime a kezdet szépen indul: hisszük, hogy a folytatás is méltó lesz a szép czélhoz és a többi ereklyék birtokosaihoz is!

Kinevezés. Az Andrássy Dénes gróf nagylelkű adományából szervezett krasznahorka-váraljai áll. kisdudóva vezetőjévé W i r k e r Emma okleveles kisdudóvónőt nevezte ki a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Halálozás. Balajthy Sándor és neje Somoskői Berta másfél éves kis fia Barnuska rövid szenvedés után Gesztetén vörhenyben meghalt. Nyugodjék békében!

Honvéd-ellenőrzési szemle. A f. hó 16-iki honvéd-ellenőrzési szemlét G h y e z y Zoltán honvédszázados tartotta meg.

A rimaszombati iparos-tanoncziskolai felügyelő-bizottság az iparos segédek téli szakrajz-tanfolyamát a folyó tanévben is szervezni fogja. — A tanfolyam célja: az iparos tanoncziskolában tanultak kibővítése, továbbfejlesztése és egy a szabadkézi, mint a mértani és szakrajzban a szakszerű kiképzés alapjának megvetése; mint ilyen, tehát az önképzésnek egyik első és jelentékeny forrása. — Tantárgyak: szabadkézi, mértani és szakrajz; ipari számvetés és fogalmazás — A tanfolyam tandíjmentes; azonban író- és rajzszerkezt, nemkülönb a tanfolyam tulajdonát képező szerelvények használásáért minden tanuló 4 koronát fizet. — A beiratás október hó utolsó és november hó első vasárnapján d. e. 9-10. d. u. 2-3 óráig eszközöltnék a helybeli áll. elemi leányiskola irodájában, (kaszárnya épület, földszint balra); a tanítás pedig folyó évi november hó első vasárnapján veszi kezdetét s tart 1903. évi április utolsó vasárnapjáig, vasárnaponként d. e. 9-11, d. u. 2-4 óráig. — A tanítás rajzbeli eredményéből az iparos tanoncziskolai évvizáró vizsgán kiállítás fog rendeztetni. Midőn a fentieket ez uton is közzé teszem, az iparos ifjuságot ezen tanfolyam látogatására felhívom. — Rimaszombat, 1902. évi október 23. *Czikora István,* szakrajz-tanfolyam veetője.

Kuglizó bezárás. A helybeli polgári olvasókör tekepályájának bezárása — illetve a saison befejezése f. hó 19-én nagy érdeklődés s általános jó hangulat mellett ment végbe. Délután volt a királykuglizás, majd 6 órákor terített asztalhoz ült a mintegy 80 főnyi közönség s kedélyes vacsora mellett a késő esti órákig együtt is maradt.

A villamos világítás. A rimaszombati conservgyár igazgatósága nyomtatott „Áramszolgáltatási feltételeket” bocsátott ki, melyekben a „vezeték hálózathoz esatolt magán áramszolgáltatásának feltételeit” kapta a város közönsége. Mennyi új fogalom, a mit ezelőtt ez a szegény, csupán a felhő villámához szokott város sohasem hallott. Öszintén szólva, a város laikus közönsége azt a 15. § ban összefoglalt sok feltételt nem nagyon érti, mert hiszen laikus fülnek nem is a legkönnyebb pl. a 3. §-ot megérteni, mely így hangzik: „A villamtelep egyenáramot szolgáltat, még pedig az első kiépítés alkalmával 210 voltos kétvezetéses, a teljes kiépítéskor 210×210 voltos háromvezetéses rendszer szerint.” Már bocsánat, honnan tudja azt az ember, hogy mi az az „egyenáram”, mi a „vált” vagy az egy vezetéses és kétvezetéses rendszer. Igaz, hogy a gimnáziumban tanították ezeket, de az régen volt, no meg a ki gimnáziumot nem végzett, honnan tudja mi az a „vált” mi a „watt”, mi a „hekto watt”, mi az „amper”. Félreté minden félát, városunk közönsége körében a kibocsátott áramszolgáltatási feltételek nem a legkedvezőbb színben tüntették fel a villamos világítás ügyét éppen a kibocsátott feltételek nehezen érthető volta miatt, mert kétségtelen, hogy az is, ki szakember benne, nem tud eligazodni, nem tudja pozitíve kiszámítani, hogy tulajdonképpen mennyibe is kerül a villamos világítás berendezése egy pl. négy szobás lakásban. Sajnos, hogy ez a körülmény a közönség körében a villamos világítási kedvet nem növeli, sőt apasztja és lépten nyomon halljuk hangoztatni, hogy nem ér semmit a villamos világítás, mert háromszor annyiba kerül, mint a petroleum. Czélszerű volna, ha a gyár szakemberei népszerű, könnyen érthető alakban adnának felvilágosítást esetleg a városban tartandó népies előadás által, hogy a közönség bizalmatlanságát, mely ezen igazán nagyfontosságú és városunkban új intézménnyel szemben nyilvánulni kezd, eloszlassák és a villamos világítás berendezésének kedvét a közönségben növeljék.

Vasuti szerencsétlenség. E hó 18-án rémes hír terjedt el városunkban, mely szerint a budapest—ruttkai vonalon vasuti szerencsétlenség történt a gyorsvonat kiskiklása következtében. Mint értesülünk Pásztó előtt a gyorsvonat post-kocsija hibás váltóállítást, vagy a mi valószínűbb, váltó visszacsapódás következtében kiskiklott s a töltésről leesett. A kocsiban foglalkozó Buru József postatiszt életét veszítette, másik két társa pedig kisebb zúzódást szenvedett. Utasokban nem esett kár.

Tüzérezred Losonczon. „Losonez és Vidéke” nagy örömmel közli és vezérezik alakjában tárgyalja, hogy Losonez város megkapta a tüzérezredet. Az erre vonatkozó közös hadügyminiszteri rendelet tartalma lényegileg a következő: a közös hadügyminiszterium kijelenti, hogy a 16-iki számú hadosztály tüzérezredét véglegesen Losonczon óhajta elhelyezni; e czélból felszólítja Losonez r. tan. várost, hogy sürgősen nyilatkozzék, hajlandó-e első osztály — 25 évi bérbiztosítással egybekötendő — tüzerkaszárnját építeni, hajlandó-e, a mostani katonai kórházat úgy kibővíteni, hogy az a tüzérezred szükségesleteinek megfelelően, végül hajlandó-e a tüzérezrednek a tüzerkaszárnja felépítéseig is ideiglenes elhelyezéséről gondoskodni. — Természetes, hogy hajlandó, a legnagyobb örömmel. A nevezett lap az örventes eseménytől felbuzdulva úgy nagyjából kiszinezi Losonez jövőjét, mely, ha tényleg megvalósul, ugye város rövid időn belül nagyon fog emelkedni. Szomszédunk ugyanis azzal kecsgeteli magát, hogy nemsokára brigade székhelylyé emelkedik és vasuti felügyelőséget kap. Adja isten, hogy kapjon is és maradjon másnak is valami.

Az új száz koronás bankót e napokban bocsátotta ki az osztrák-magyar bank. A csinos kiállítású új bankjegyre majdnem minden ember kíváncsi és mint-hogy kevesen szereshetik meg, a jószívű bank rimaszombati fiókja közprédává bocsátotta az új bankót. — de csak a szemnek, a mennyiben egy vadonat új bankjegyet a bankhelyiség ablakába közszemlére tett ki.

Az időjárás. Hervad már ligetünk, díszei hullanak, tarlott bokrai közt sárga levelű zörög. Itt az ősz, az ő ködös reggeleivel, esős, sáros napjaival. E hó 17-én

ereszkedett le városunkra az első őszi reggeli köd, melynek nyomán estefelé valóságos nyári zivatar támadt, villámlott, dörgött, de hamar elvonult a villámlás és jött utána három napig szakadatlanul tartó sűrű eső. 20-án már kiderült az ég és esodák esodája a rimaszombati vásár eső nélkül mulott el — perze a sárban azért nem volt hiány, mert a párával teli levegőben alig tud felszáradni a három napos eső okozta sár.

Táncziskola. Dobránszky János táncztanfolyamában, mely szeptember 27-én vette kezdetét, körülbelül hatvan növendék részeseit oktatásban a táncz művészetében. A tanítás egyelőre csak a táncz elemeire, a lépésekre szorítkozik, zenekíséret nélkül; egy-két hét múlva azonban már zeneszó mellett is fognak a fiatal párok lejteni. Dobránszky János egy saját kompozitíójú tánczot tanít be ez időnyben. A táncz neve „nefejelek” és a magyar körhöz hasonló rithmusban tánczolják.

Gyilkos testvér. A Dobsina mellett fekvő Otilia községben folyó hó 19-én szomorú eset történt. Pittala Pál és idősebb testvére Márton összevesztek s kölcsönös dulakodás után Márton a 20 éves Pált kapával mellen ütötte, majd torkon ragadta s a földhöz vágta. Bittala Pál halva maradt a földön. Az esetet táviratilag jelentették az ügyészségnek. — Cseh István vizsgalóbiró dr. Musotter Miklós kir. alügyészzel, dr. Zehery István és dr. Kármán Aladár orvosokkal folyó hó 21-én a helyszínén megjelent s a megejtett törvényszéki bonczolás azt derítette ki, hogy a fiatal ember megfulladt. A tettest a csendőrség letartóztatta s beszállította a fogházba.

A puszta szabadkai országot fai. Többször hallottuk emlegetni, hogy a Szabadka puszta felé vívó országot öreg fáinak kivágatása megfosztotta a város közönségét ügyszólván egyetlen arnyas sétányától, mely a városon kívül található volt. Mint illetékes helyen értesülünk, a fák kivágatása azért volt szükséges, mert a fák árnyéka miatt az országot állandóan nedves volt, az ut sara s a nedvesség, melyet a nap fel nem szárított, az országotat rongálta. A kivágott fák helyére az államépítészeti hivatal főnöke gyümölcsfákat fog ültetni, hasonlóan a többi állami utakhoz, melyeknek nagyobb része ilyen gyümölcsfákkal a talajviszonyokhoz képest és megfelelő szakértelemmel már be is van ültetve, ugye, hogy néhány év múlva, mikor e fák gyümölcsöt teremnek a gyalogló vándor ember nem hal éhen az uton, csak aztán a gyümölcs miatt ne tördeljék le a profán kezek a fiatal fácskákat.

Egészségügyi kimutató. A vármegye tisztí főorvosának szeptember havi jelentése szerint szeptember 1-től—szeptember 30-áig előfordult tertőző megbetegedés: *vörheny:* Polonka 7, (megh. 1), Sumjác 4, Simonyi 22 (megh. 12), Gortva-Kisfalud 6 (megh. 2), Rimaszécs 1, Gesztete 1, Nyustya 5 (megh. 2), Osgyán 2 (megh. 1), Rimabánya 6, Rimabrézó 1 (megh. 1), Rimazsaluzsány 2 (megh. 1), Dénes 4 (megh. 3), Alsó-Vály 3 (megh. 1), Hét 2, Poszoba 30 (megh. 6), Putnok 5, Ragály 2, Tornallya 2, Rimaszombat 3 (megh. 1); *kanyaró:* Putnok 2, Nagyrőce 1, Rimaszombat 2; *szamár-hurut:* Bátka 2, Csiz 8, Tiszolcz 13, Rimaszombat 4; *roncsoló toroklob:* Likér 1, Nyustya 1, Klenócz 1; *hasi hagymáz:* Genes 1, Murány-Hosszurét 1.

Az élelmes gólya. Elmúlt a nyár, eljött az ősz, gólyamadár, fecskemadár utrakelt, s tul a tengeren keresett boldogabb hazát. A kiskőrösi határban szárny-szegetten elmaradt egy gólya, melyet azután a vasuti állomásfőnök vett gondjába. A gólya lassankint hozzá szokott az új állapothoz, sőt utóbb roppant otthonosan kezdte magát érezni. Egyebek közt a vonatok járását is pontos figyelemmel kíséri, de csak azokét, melyek jövele-menete ő rá nézve haszonnal jár. Így a gyorsvonat érkezése előtt 5 percczel kellő méltósággal kivonul a vágányokra, s az ott sürgő-forgó közönség által csöppet sem zavartatva, a vonat megállásakor egyenesen az étkező kocsira azon ajtajánál állapodik meg, ahol a szakács van. A jószívű szakács ugyanis rendesen ételmaradékkal kedveskedik neki, s így a derék gólya hűsüges vendégnek szegődött hozzá. Érdekes a dologban még az is, hogy legújában a főnök tyukjai is követendőnek találták a jó példát s most már a gólya vezetése alatt, ők is rendesen megjelennek a gyorsvonatnál.

Előfizetési felhívás. Komoróczy Miklós volt lapszerkesztő, megyeszerte rokonszenvesen ismert jeles tollu rozsnyói tanár, ki józú humorával mindenféle élénk derültséget és sok kedves órát szerzett már, a palócz nép egy eredeti válfajáról, a Heves-, Borsod- és Gömörvármegyék összszögellésében lakó, ugynevezett barkókról hosszú két évtized alatt gyűjtött adatok és szerkelt tanulmányok alapján oly munkát írt, mely e népfaj minden eredetiségét részletesen ismerteti és e nép életébe bepillantást enged. Most adja sajtó alá a művet, mely „A barkóford és népe” czim alatt 25 nyomtatott iven — 400 oldalon — nagy negyedrért alakban két térképpel, 10—12 műmelléklettel s mintegy 180—200 szöveggel, folyó 1902. évi december hó 15. napján a karácsonyi ünnepek előtt fog megjelenni. A mű előfizetési ára 8 korona. Bolti ára 10 korona lesz. Felhívjuk közönségünk figyelmét és érdeklődését a mű iránt, melyre november hó 5-ig lehet előfizetni.

Országos állatvásár 1902. október 20-án. (Városi magy. kir. állatorvos tudósítása) Felhajtott szarvasmarha 1256, ló és csikó 1183, juh és bárány 1618, összesen 4057 db állat. Sertésvásár a város külterületén ismételtén fellépett sertésvész miatt megtartható nem volt. Vásári felhajtás megelőző év ugyanezen havi vásárához képest 2851 darabbal csökkent, mely körülmény a sürgős gazdasági munkálatok végzésének tudható be. Vásári forgalom általában mindvégig élénk maradt; árak a marhavásárban némileg emelkedtek. Igás ökrök, tehének, juhok keresettek voltak. Kereskedők a külföldről, valamint a ragadós száj és körömfájás miatt forgalmi zárlat alatt álló szomszédos vármegyékből számosan jelentek meg. Eladott ökör 305, tehén 167, ökörtinó 71, üszőtinó 33, szopós borjú 28, bika 7 db., ló és csikó 200, juh és bárány 1199 darab. Árak a következők: Igás ökör I oszt. 680—760, közép minőségű 480—680, kimustrált 320—560 korona páronként. Fejős tehének darabja 130—260 korona, üszőtinók 60—160 kor. darabonként; ökörtinók párja 120—540 korona kor szerint. Kocsi lovak kiszagdák részére db 280—360, jukkerok és hátasok 400—540 kor., levágásra 70—160 korona. Öreg ürő 16—24, fiatal ürő 24—28 korona páronként.

Sírkoszorúk művirágból!

Hogy bárki, szeretnének sírját Mindszenteke megkoszoruzhassa, tudatom, hogy alant jelzett számok alatt **különféle kivitelben alkalomszerűen** teszem ajánlatomat. Megjegyzem, hogy bár eddig is árukhoz mérten pazarul voltak koszorúm kidolgozva, a jelen idénytől azonban még pazarabban dolgoztatom ki gyárosommal, tisztelettel

SOÓS GYULA.

ÁRJEGYZÉK:

A koszorú átmérője	51 cent. szám 00 doboz nélkül	ár	1 kor.	— fill.
"	0	"	1	20
"	1	"	1	30
"	2	"	2	—
"	3	"	2	60
"	4 dobozzal együtt	"	3	20
"	5	"	4	—
"	6	"	5	20
"	7	"	6	—
"	8	"	7	60
"	9	"	9	—
"	10	"	10	—
"	12	"	13	—
"	14	"	16	—
"	16	"	18	—
"	18	"	20	—
"	20	"	22	—
"	22	"	24	—

7 korona 60 fillértől kezdve a **koszorukat vidékre bárhová bérmentve szállítom.** Vidéki levélbeni megrendelésnél a koszorú számának megjelölésén kívül még megjegyzendő, hogy az alaplevél mily színű legyen: zöld, szürke vagy fekete, azonkívül megemlítendő, hogy élénk, közép vagy sötét kidolgozása legyen, esetleg említésbe hozható az is, hogy mily virággal legyen kidolgozva.

Eladó utazó bunda.

Jó karban levő **utazó bunda** eladó. — Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Lakás kerestetik

3 vagy 4 szobás, lehetőleg magános udvaron **1903 február elsejére.**

Csim: a kiadóhivatalban.

Árlejtési hirdetmény.

579. sz. — A debreczeni magy. kir. állami méntelep szatmárnémeti i. osztályánál elhelyezett ménállomány részére 1902. december hó 1-től 1903. október hó végéig körülbelül szükségletű 2300 métermázsas széna biztosítása tárgyában a m. kir. földművelésügyi miniszter ur rendelkezése **1902. évi november hó 5-én d. e. 10 órakor** írásbeli zárt ajánlatok tárgyalása fog alulírott méntelep parancsnokságánál tartatni.

A szállítási feltételek úgy az alulírott méntelep parancsnokságánál, mint a szatmárnémeti-i ménteleposztályánál megtekinthetők.

Az ajánlatok szerkesztésére, valamint a széna mikénti szállítására vonatkozólag felhívatik az érdekeltek figyelmé a hatóságilag kiüggesztett árlejtési hirdetményekben foglalt mintára.

Debreczen, 1902. október hó.

A debreczeni m. kir. állami méntelep parancsnoksága.

Hirdetmény.

Felső-Balagon levő háromjratu **gőzmalom** a jövő **1903 év 1-ső napjától** kezdődőleg hasznosra, esetleg örök áron eladó.

Részletes felvilágosítást adhatok akár írásban, akár élőszóval itt Felső-Balagon.

3-3 **Lovcsányi Soma.**

Bérbeadó esetleg eladó.

Rimasszombatban a **Deák Ferencz-utca 12-ik szám** alatti bolthelyiség, három szoba, két pincze és kerttel bérbe kiadó esetleg eladó.

Az Andrassy ut 3 szám alatti 18 öl széles, 258 ölnyi beltelek szintén eladó.

Ertekezhetni **Institorisz Endre** ügyvéddel Rimasszombatban.

1-3

Eladó ház.

Rimasszombatban, a Szijjártó-utczában levő 38. számú emeletes ház szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál **Tomay Alajos.**

2-2

Csermakk eladás.

Báró Luzénszky Henrikné urnó oszgyáni uradalmához tartozó, körülbelül 400 sertés makkoltatására alkalmas **cserfa erdőség ez idei termése** eladó. Tudakozódni lehet az uradalmi intézőségél **Osgyánban.**

2-2

Naptárak,

Tanulóul

egy 13-14 éves jó magaviseletű fiu

Rakottyay Lajos

könyvkötészetében (Jánosi-utca 14. sz.) azonnal felvétetik.

Két lakás

a Kossuth Lajos-utca 18. szám alatti házban két földszintes lakás kiadó. Felvilágosítást készséggel ad **Rakottyay Lajos** tulajdonos **Jánosi-utca 14. szám** alatt.

2-3

nagy raktára.

Villamos világítás.

A villamos világítás bevezetése iránt érdeklődő t. ez. közönség felkértek, hogy a kívánt felvilágosítások végett szíveskedjenek a részvénytársaság megb. zottjához: **Tóth Béla** építészhez fordulni. (Lakik: Rózsa utca 25. sz.)

2-6 **Konzervgyár részv.-társaság.**

Hirdetmény.

A **putnoki takarékpénztár**, a nála eddig elhelyezett betétek kamatlábát, **1903. évi január hó 1-től** kezdődő érvénnyel következőleg szabályozza:

20000 koronán felüli tőke után fizet	5% ot.
4000-20000 koronáig fizet	4 1/2% ot.
500-4000 koronáig fizet	4% ot.
500 koronán aluli tőke után fizet	3% ot.

Uj betevőkkel szemben, a pénzügyviszonyokhoz mért kamatláb, esetről-esetre fog megállapítani.

Putnok, 1902 október hó 7.

3-3 **Az igazgatóság.**

Értesítés.

Tisztelettel értesitem Rimasszombat város és vidéke n. é. közönségét, miszerint az őszi idény beálltával **kertészetemben különféle disznővények nagy választékban kaphatók;** úgy mint: **edénynövény;** igen szép **pálmák** több fajban **dreczémák, fikuszok, reksz-begoniák;** a legszebb szobai disznővények, **ezipruszok, aráliák** stb., különösen ajánlhatom a virágkedvelőknek a 120 faj új **tollas-krizanthemumaimat** minden meglepő színben. **eziklamen** (virágzó példányok), **erikák,** több **szegefűfajok** (edényben), **nyíló ibolyák** hajtatva, őszi kiültetésre, legujabb nagy virágú **dísz faj-árvácskák** különféle színekben, erős bokrok, átültette tőkék, **nefejejtsek, béliszek, szelínák** (ujdonság), **haerlami hyacintok** különféle színekben, Klága féle **tulipánok,** (ujdonság) **papagály tulipánok, narciszok** szabad földben, kora tavasszal legszebb dísz a kertnek, erős tőkék, **borostyán** és **bukcsuszok, örökzöldek, thuják, fenyők** stb. stb.

December elsejétől remek **aráliák, kaméliák, rododendronok, klivia, hyacintok** teljes virágzásban. Az általános kedvelt **kaktusz-dalia-tőkék** már most kaphatók különféle színekben.

A közleg **mindenszentek ünnepére** ajánlom **élő- és művirág koszorúimat** nem gyári hanem saját készítésű tartós preparált virágokból. Nagy választék **koszorú** és **gyászszalagokban.** Alkalmi **csokrok** élő virágokból.

Egyes **vágott virágok** bármikor jutányos áron kaphatók.

Vidéki megbízások pontosan eszközöltetnek.

Az eddig irányomban tanusított jóakaratu pártfogást a n. é. közönségnek megköszönve, szíves jóindulatát továbbra is kérve vagyok

Rimasszombat, 1902. október 10.

kiváló tisztelettel

CSINTALAN JÁNOS,
városi mű- és keresk. kertész.

Hirdetmény.

5979 sz. — **Meleghegy** községre nézve az 1892. évi XXIX. t. cz. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás hofejeztetvén, ezen hirdetmény azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. Hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. cz. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §§ oknak az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. évi XVI. t. cz. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítést is, — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §-a és az 1891. XVI. t. cz. 15. § a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlesé érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesé keresetét hat hónap alatt vagyis **1903 évi április hó 20-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlesé kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. Hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 16. és 18. §§-ainak eseteiben ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítést is a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1903. évi április hó 20-ik** napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után ellentmondásuk figyelembe vételni nem fog.

3. Hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontjában körülírt intézkedéseken kívül az eljárás és ennek folytán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaihoz, bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is — a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólamlásukat tartalmazó kérvényeiket a telekkönyvi hatósághoz **1903 évi április hó 20-ik** napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek is, kik a ki-küldöttnek eredeti okiratokat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatot esatoltak vagy azt pótlólag benyujtják, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Rimasszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság 1902. október hó 10. én.

1-3 **Pongrácz, kir. törvénzéki bíró**

Értesítés!

Hazai ált. biztosító társ.

Gömör-Kishontvármegyei főügynökségét f. ó. október hó 1-ső napjától Rimasszombattól

Tornallyára

helyeztük át és annak vezetésével **Szládek Ignác** urat biztuk meg.

2-4 **Hazai ált. biztosító társaság.**

Rimasszombatban,

a legjobb forgalmu helyen, közvetlen a vásártér mellett épült „Hunyadi“ **vendégfogadó istállóval és kocsiszinnel** három esetleg 6 évre, előnyös feltételek mellett hasznosra bérbe kiadó s újkor elfoglalható. A bérelni szándékozók bővebb értesítést nyerhetnek a tulajdonos **Rissányi Gyula** urnál Rimasszombatban.

2-2